

„Edinost“

izaja enkrat na dan, razen nedelj in praznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znan:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se ne uprva in oziroma

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo po-
sreznane številke po 6 stotink (3 nve.)
izven Trsta pa po 8 stotink (4 nve.)

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za več-
kratno naročilo s primernim popustom.
Posilna, osmrtnice in javne zahvale do-
mači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu.
Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo.
Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase spre-
jema upravništvo. Naročnino in oglase
je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v
ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in
sprejemanje inseratov v ulici Molin
piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Tru.

Po volitvah.

I V.

Naš dobri prijatelj »Slovenski Narod« je porabil volilno statistiko, katero je prinesel »Piccolo« v svoji številki od dne 9. t. m., da očitno voditeljem tržaških Slovencev, kako smo od zadnjih volitev — uime se, da le vsled tržaškega ognjusnega hiperklerikalizma — nazadovali, t. j., da je od zadnjih volitev sem število nam nasprotnih glasov v večji meri poraslo, nego število naših glasov. Sicer je — na rahlo rečeno — zelo čudno, ako slovenski list in še celo prvi, vodilni list uporablja proti lastnim rojakom to, kar piše jeden »Piccolo« in da takemu listu tako slepo veruje. No, ako pomislimo, da tudi »Piccolo« večkrat navaja »Slovenski Narod« in da pri-
raša iz njega vesti včasih celo prej, nego je izšla dotična številka »Slovenskega Naroda«, ne moremo se čuditi, ako »Narod« vrača milo za drago: zaupanje za zaupanje.

Oglejmo si malce to volilno »statistiko«! »Piccolo« pravi v svojem zjutranjem izdanju od 9. t. m. — in »Slovenski Narod« pravi za njim —, da smo ob volitvah leta 1897 mi Slovenci imeli 1041 glasov, a letos 1141, torej za 100 glasov več, nego pred tremi leti (in to je povsem prav). Ali leta 1897 da je bilo nam protivnih 713 glasov, letos pa 839, torej 126 glasov več.

Iz tega sklepa »Piccolo« in za njim sklepa »Slovenski Narod«, da se število italijanskih pristašev v okolici razmerno bolj množi, nego število pristašev Slovencev, kar da znači napredek v italijanskem mišljenju okolice in nazadek slovenske narodne stvari. To pa je drzna trditev, ki ne odgovarja resnici. Leta 1897 smo imeli mi Slovenci res 1041 glasov; nasprotnih glasov pa je bilo 771, a ne samo 713. To je konstatiral tudi »Piccolo« sam v svojem izdanju od 1. marca 1897, kjer pravi: »Leta 1893 smo dosegli v okolici 682 glasov, letos pa 771, napredovali smo torej za 89 glasov. (O tem pa je seveda modro zamolčal, da smo leta 1897 mi Slovenci pridobili dva mandata, ki sta bila prej v rokah naših nasprotnikov, in da je število naših glasov od prejšnjih volitev poraslo za skoraj 200). — Mi smo imeli torej letos 100 glasov več, nego začinjč. Italijani pa le 68 glasov več.

Leta 1897 je znašala po tem račun skupna večina vseh naših glasov v okolici nad italijanskimi kandidati 270, a letos 322. Letos je torej naša večina za 52 glasov večja, nego pred tremi leti!! To znači vendar napredek v korist Slovencev! Ali povdariti treba, da so tu računjeni le oni glasovi, ki so bili spoznani veljavni!! K temu pa treba pristeti še one glasove, oddane za naše kandidate, ki so jih volilne komisije uničile: 41 glasov; in sicer 26 naših, ale 15 nasprotnih. Gori izračunjena naša večina se torej pomnoži za diferenco 11 glasov ter ne znaša le 322, ampak 333, torej je za 63 glasov večja, nego leta 1897. Torej že v slučaju, če bi smatrali, da so se letos volitve v tržaški zastop vršile ob istih razmerah, kakor pred tremi leti, moral bi na podlagi teh podatkov vsakdo priznati, da smo v zadnjih 3 treh letih bolj napredovali, nego naši narodni nasprotniki. Ali k temu prihaša še jako važna točka. Ob zadnjih volitvah so nastopili proti nam sami italijanski kandidati, predlagani po zloglasnem volilnem odboru »Concordia« — »Cikorija«. Letos pa je n. pr. v V. okraju »konservativce« Burgstaller na svojo roko kandidiral proti nam.

To pa je kandidat posebne vrste. Burgstaller je namreč pred leti skozi dolgo dobo zastopal V. okraj. Bil je izvoljen brez upora od naše strani, je skoro vedno glasoval z našimi poslanci, s katerimi je bil

tačas v najboljših odnosih ter ni bil nasproten naši narodnosti. In ko je letos kandidiral, je celo izrečno zatrdil, da priznava okolici slovenski značaj in da je ta značaj mora ostati! Sploh je ta gospod v V. okraju osebno jako priljubljen in upliven ter je tam dosti volilcev odvisnih od njega. Nobeden drugi italijanski kandidat ne bi bil proti našemu združil niti polovice glasov, katere je v dobil Burgstaller le radi svoje osebe. Da bi torej letos imeli take protikandidate, kakoršnje smo imeli pred 3 leti, bi dobili mi v V. okraju — in to nam mora vsakdo priznati, ki pozna razmere — vsaj 60 glasov več, a nasprotniki 60 glasov manj.

Ker so torej Italijani od zadnjih volitev napredovali za 68 glasov, bi bili s takimi kandidati, kakoršnje so postavili pred 3 leti, z resničnimi italijanskimi kandidati, napredovali za 60 glasov manj, torej le za 8 glasov več — in najbrže niti za toliko ne; a naš naraščaj glasov bi znašal mesto 100, vsaj 160 in še več.

Le škoda, da se ta naš napredek ni razdelil enakomerno na vse okraje. V I. okraju so se Italijani že davno pripravljali povsem skrivno. Vpisali so 70 novih volilcev svojih pristašev, in ti so v prvi vrsti odločili za zmago italijanskega kandidata.

Pomisliti pa je treba, da je število volilcev od zadnjih volitev sem naraslo od 2244 na 2520, — da volilne liste sestavljajo naši nasprotniki, ki naše prezirajo, a gotovo dobro pazijo, da ne izpuste nobenga svojih, — da z reklamiranjem ni mogoče odpraviti vseh krivic, — da je ves volilni aparat v rokah naših nasprotnikov — da smo majhen narod v borbi proti svetovnemu, — da smo v veliki manjšini proti nasprotnikom, — da smo ekonomično na slabšem in odvisni od Italijanov, — da imamo manj inteligence in manj sredstev nego oni, da naše nasprotnike podpira tudi vlada, dočim mi nimamo pomoči od nobene strani in da niti od svojih kranjskih rojakov ne vdobivamo družega, nego — očitovanja in zabavljanja; in če smo torej ob takih razmerah, tako zapuščeni, in proti tako močnemu in brezobzirnemu nasprotniku še napredovali, potem ne zaslužimo očitanja in karanja — ampak bi zaslužili — vse kaj družega!!

Politični pregled.

TRST, 18. aprila 1900.

O zahtevah hrvatsko-slovenskih poslancev v deželni zboru istrskem.

Glasilo rodoljubov istrskih, vredna »Naša Sloga«, analizira v daljšem korenitem članku zahteve deželnozborske manjšine in piše potem:

To in vse ostalo, kar je spojeno s častjo, s pravicami in dolžnostmi poslancev, morejo oni vršiti v svojem jeziku, v jeziku svojih volilcev, v jeziku velike večine prebivalstva, v jeziku hrvatskem ali slovenskem; le v tem jeziku smejo vršiti vse to in ne smejo v drugem. Ako bi ne vršili v tem jeziku, izneverili bi se načelu, na katerem trdno stojijo, da namreč hrvatski in slovenski govori v zbornici pokrajine, v kateri Hrvatje in Slovenci sestavljajo veliko večino prebivalstva; izneverili bi se sebi in svojim volilem; zatajili bi svoje najnaravnejše in najglavnejše pravo; oni ne bi bili vredni, da so zastopniki naroda, ki jih je izvolil; oni bi celó protivnikom naroda hrvatskega in slovenskega v Istri dali povoda, da bi, sklicevaje se nanje, na naše poslance, proglašali Istro za italijansko pokrajino. Tega oni ne store, dokler jim je glava na ramenu, dokler živijo, dokler dišejo.

Oni hočejo svoje najprirodnejše in največje, jezikovno pravo, dobro vedé, da na-

rod, ki tega prava nima, neha biti svoj narod in postaja le prikrpina drugega naroda.

Naši zastopniki nočejo, da se jim to pravo priznava samo z besedami, v teoriji — česar jim na vse zadnje tadi najpretni-
nejši protivnik ne more odrekat in jim ne taji; ali oni hočejo, da se jim ta pravica prizna v dejanju, v praksi, da morejo svoj jezik rabiti v resnici, brez nikakega omejenja bodisi od katerekoli strani, brez nikakega motenja ali vznemirjenja. Oni hočejo, da se čuje njihova beseda, bila govorjena ali pisana; oni hočejo, da vse, kar vlada, ali deželni odbor, ali odseki predlagajo v razpravo, kakor sklepe ali zakone za narod, dobivajo ne le v jeziku manjšine, ampak tudi večine naroda; da bo vse to, govorjeno, pisano, predlagano pisano ali tiskano bodisi od katerekoli kompetentne strani, tiskano v stenografskih zapisnikih; in konečno hočejo, da morejo tudi oni, ki niso v zbornici, pojedineci ali skupine ljudi v pokrajini, rabiti v zbornici jezik hrvatski ali slovenski, ter da se v zbornici tudi razpravlja o tem.

Te zahteve so tako naravne, da kaj bolj naravnega ne more biti. Te zahteve so utemeljene v državnih temeljnih zakonih, ustvarjenih po zastopnikih vseh narodov in z avse državljanse monarhije Habsburčanov in posvečenih po Njegovem Veličanstvu.

One odgovarjajo izrečnim, za deželni zbor Istre posebej in ponovno izdanim, najvišim odlokom. Te zahteve temelje na istrskem deželnem in na poslovnem redu za deželni zbor. Te zahteve soglašajo (in so celó manje) z onim, kar se dogaja v Galiciji, v Češki, v Moravski, v Tirolu, v Kranjski, v Goriški, v Dalmaciji — v vseh pokrajinah ali kraljevinah, v katerih je več narodnosti, oziroma, v katerih je poslancev, ki hočejo v zbornici rabiti in tudi v resnici rabijo jezik svojih volilcev.

Kdor noče privoliti v te in še tako zložene zahteve hrvatsko-slovenskih poslancev v Istri, ta noče priznati ni pravnih, ni temeljnih državnih zakonov, ni odlokov Njegovega Veličanstva, ni istrskega deželnega, ni deželno-zborskega poslovnega reda Istre; niti noče onega, kar je urejeno v drugih jezikovno-mešanih kronovinah. Ta noče ni prava, ni zakona — njemu je načelo in vodilo le samovolja in nasilje, združeno s gotovo politično-narodno serho!

Kabinet Körberjev in Čehi.

Posl. Pacák je priobčil v svojem kutnogorskem glasilu jako skeptičen članek, kateremu je naslov: »Naša bodoča politika«. Dr. Pacák pripisuje Körberjevi vladi glavno krivdo na tem, da zapreke med stališčem Čehov in Nemcev še niso odpravljene. Današnji avstrijski vladi manjka vsaka inicijativa. Opravičeno se mora vprašati, da-li je možno česa pričakovati od take vlade in od konferencije, ki jo je sklical. Energična vlada bi bila dosegla uspehov na konferenciji. Dr. Körber pa noče priti do rezultatov in škoda je časa in truda, ki se troši na konferenciji. Ako vlada tudi predloži načrt za rešenje jezikovnega vprašanja, in naj bi ta predloga tudi obsežala češki notranji jezik, še ne bi mogli tega smatrati kakor odškodnino za odpravljene jezikovne naredbe; v prvo zato ne, ker ni gotovo, da predloga bo vsprejeta, v drugo pa, ker bo spojena Bog ve s čem. Vrh tega ni smeti pozabiti, da tu dela težave tudi češko stališče gledé kompetencije, ker bi priznanje kompetencije državnega zbora moglo postati usodno za bodočnost. Bližnje zasedanje dunajskega parlamenta — tako zaključuje dr. Pacák — bo videlo ljuto borbo proti ministerstvu Körberjevemu, katere borbe mi nismo iskali, ampak nam je bila usiljena.

O potovanju ruskega carja v Moskvo se širijo neprestano najrazličnejše vesti, med istimi nekatere naravnost senzacionalne. Te vesti hočejo vedeti n. pr., da car Nikolaj iz Moskve ven, in v sporazumljenju z Nemčijo in Francijo, pošlje Angliji ultimatum, v katerem jej zažuga, da pošlje preko mej Afganistana 120.000 mož, ako Anglija skoro ne zaključi sovražnosti v južni Afriki in ne predloži njenega spora z južno-afriškimi republikami mirovnemu sodišču v rešenje.

Sosebno da je kršenje nevtralitete od strani Portugalske Angležem v prid razburilo carja tako, da hoče vreči od sebe vsaki ozir do Anglije.

Poročevalce »Berliner Tagblatta« meni: Če tudi se ta vest zdi neverjetna, vendar kaže mišljenje, ki prevladuje v ruski javnosti. Car se je še najdalje upiral tej struji, sovražni Angliji, ali sedaj je tudi on zgubil potrpljenje. Vojaški krogi ruski pa so odločno za odkrito nasprotstvo proti Angliji.

Iz romunskega parlamenta. Prestolni govor, s katerim se zaključuje zasedanje parlamenta, se zahvaljuje poslancem in senatorjem na njih delovanju, našteva tekom zasedanja sklenjene zikone, ki bodo pospeševali razvoj dežele v narodnogospodarskem in finacijskem oziru. Zlasti naglašava važnost preosnove trgovskega zakonika in civilnopravnega postopka, spremembo glede zakona o zasebnih železnicah itd.

Na sinočnjem banketu, katerega so priredili nekateri poslanci v čast ministrom in predsednikom zbornice, so izustili več pri-
srečnih napitnic.

Tržaške vesti.

Dr. Rybář med svojimi volilci. Na Velikonočni ponedeljek se je več narodnih volilcev iz I. okraja v gostilni »pri lovecu« sešlo na prijateljski sestanek se svojim novim zastopnikom gosp. dr. Rybářem. Prvi je pozdravil dra. Rybářa volilec gosp. Nadališek. Potem je gospod poslanec v lepem poljudnem govoru označil postopanje naših nasprotnikov, razmerje mej meščani in okoličani, težavno stališče, ki je imajo slovenski poslanci v zbornici, zbor česar volilec ne smejo pričakovati čudežev od svojih poslancev. To pa jim prisega, da bodo slovenski zastopniki po svoji vesti in po svoji zmožnosti vršili svojo dolžnost, da pojdejo volilem na roko, katerim so njih vrata vsikdar odprta. Ko je g. dr. Rybář završil svoj govor, so veselo zazvenele čaše ob navdušenih živio-klicih.

Na to je v imenu volilcev I. okraja volilec g. Makso Cotič izjavil zastopniku popolno zaupanje in ga je prosil, naj dela za korist okoličanom, ne omejujé svoje delo le na zbornico, kajti krivo je menenje, da naloga zastopnika okolice je le ta, da kaj pridobi, ampak del te naloge — in morda važnejši — je ta, da prepreča zlo. Baš tu čaka naših zastopnikov jako hvaležno delo — delo, ki se more vršiti tudi izven zbornice.

Na to so govorili še volilec Nadališek in Ceglar in dr. Rybář, ki je z žigčim sarkazmom dokazoval, kje so sužnji, kje resnični ščavi! Še dolgo smo ostali v prijateljskih pogovorih in nas je kar ganilo, ko so priprosti možje na priprost in baš zato pristrčen način zatrjevali, da odslej ne poznajo več dra. Rybářa, ni advokata Rybářa. — ampak le svojega prijatelja in zastopnika Rybářa!!

Ljudje čitajte! V sinočnjem »Slovenskem Narodu« čitamo:

»Tržaške občinske volitve. Velepoštovan rodoljub v Trstu nam piše: Dovolite, gospod urednik, da Vam izrečem svoje priznanje, da ste odkritosrčno povedali svoje mnenje o naših zadnjih volitvah. Kar mi pri Vašem listu posebno ugaja, je ravno odkrito-

srčnost in možka neustrašenost, s katero govorite. Resnica je, četudi žalostna, da slovenska stvar v trž. okolici stoji na jako slabih nogah. *Nazadovanja sicer ni*, napredovanja pa tudi ne. Treba bo še dolgega požrtvovalnega delovanja, predno se bo dosegel tak uspeh, da se bo v vsakem slučaju možno zanašati na okolico. »Edinost« zažiga cele vagone kadila in misli, da bo z oblaki dima prikrla naš negativni uspeh pri minolih volitvah, toda tega vendar ne prikrije, da letos v mestu nismo mogli postaviti kandidatov in da smo v okolici izgubili škedenjski mandat, dočim smo pri zadnjih volitvah priborili vseh šest okoličanskih mandatov. To sta dve dejstvi, katerih »Edinost« ne prikrije, in naj dela še toliko dima in naj še tako povzdiguje in proslavlja tiste naše moze, ki jih smatramo za svoje voditelje. Sicer pa Vam lahko zaupno povem, da je mej našimi voditelji nastal oster razpor zaradi izida občinskih volitev. Naj jim »Edinost« še toliko kadi, tako zaslepljeni vendar niso, da bi sami ne uvideli, da izid volitev ni za nas tako ugoden, kakor se je po vsej pravici pričakovalo, nego da nehote kliče v spomin pomjanske volitve. *Že se govori, da bo ta razpor zahteval tudi svojo žrtev, in sicer se govori, da bo ta žrtev urednik »Edinosti«, gospod Makso Cotič. Govori se namreč, da odstopi gosp. Cotič od uredništva »Edinosti«, oziroma da se je že odpovedal. Jaz osebno spoštujem gosp. Cotiča, tudi mu ne odrekam zaslug, dasi je na drugi strani gotova stvar, da je nam tržaškimi Slovincem premnogo škodoval s tem, da se je vedno utikal v stvari, katere nas nič ne brigajo. Tako je s kranjskem bojem. »Edinost« ni v tem boju nič drugega, kakor filijalka »Slov. Lista«. Lahko bi Vam v dokaz tega predložil prepis nekega jako značilnega pisma, ki ga je pisal svoj čas Koblar na uredništvo »Edinosti«, a prihranimo si to za drugo priliko. S tem, da se je »Edinost« vtikala v kranjske zadeve, je na jedni strani izgubila na ugledu in padla na nivo klerikalnega lista, na drugi strani pa je zanemarjala naše lokalne zadeve. Ali bodo zdaj nastale boljše razmere, tega ne ve nihče povedati, zakaj znano je, da tega skrajno nerodnega bojevanja proti napredni narodni stranki na Kranjskem ni kriv edino le gosp. Cotič, ampak krivi so ga še drugi možje. Bomo videli, kaj bo. Čas bi pa bil, da bi izid minolih volitev spametoval naše moze, čas bi že bil, da spoznajo, da imajo doma čez glavo dela in da je zato brezumno iskati drugod preprirov. Če pa ne bodo sami tega spoznali, se jim bo to o prvi priliki povedalo tako, da bodo razumeli. »Slovenskemu Narodu« pa bodi izrečena zahvala, da ni posnemal »Edinosti«, nego se omejeval na zavračanje njenih napadov.*

Kaj naj rečemo? Što se **habi** htilo, to se **babi** snilo! Ali pa je to zakasnel — 1. april! Dober tek!!

Kdor ni slep, mora videti! Župnik v Rojanu, g. Jurizza, je bil došel v Rojan v tej usodni zmoti, da je njegova sveta misija ta, da cerkev rojansko kolikor le možno poitalijanči! To je bila, kakor rečeno, huda zmoti, ki je zavajala gospoda župnika v neprestane nepravilne, v večne konflikte z dejstvom, da je Rojan po ogromni večini slovenski. Danes se morda svita v glavi gospodu župniku zamem, da tudi duhovnik ne more spremeniti tega, kar je: narodnega značaja kaknega kraja. Gospod župnik je jel kmalu po svojem prihodu nabirati podpisov na prošnjo za italijansko propoved v svoji cerkvi in tudi slovenske društvene pevece je izključil iz cerkve, ter sploh delal, kakor da hoče kar čez noč poitalijančiti svoje župljane. Ogromna večina so obsojali to postopanje njegovo, ali bolje rečeno: njegovo postopanje je samo sebe dovelo ad absurdum. Morda veleč. gospod Jurizza že danes uvideva sam, da so bili vsi njegovi napori za poitalijančevanje rojanske cerkve le udarci po vodi.

Baš sedaj o velikonočnih praznikih je doživel eklatanten dokaz. Za veliki četrtek zvečer je bila v rojanski cerkvi napovedana italijanska propoved. Gospod župnik je stvar uredil tako, da se je propoved začela sredi mej molitvami, češ, da ljudje ne bi preje odšli. Ali tudi to ni pomagalo, kajti kakor hitro se je začela italijanska propoved, je razun par starih ženic vseljudstvo zapustilo cerkev. Ako že to ni dovolj jasno govorilo, pa je vč. g. župnik naslednjega labko še bolj umel mišljenje in voljo ljudstva. Na veliki petek zvečer je bila slovenska propoved in glej: prišlo je toliko ljudstva, da je bila cerkev natačena do zadnjega kotička. In zopet glej kontrast med večeraj

in danes! V četrtek zvečer, ko je imela biti italijanska propoved, je ljudstvo zapuščalo cerkev notri med molitvami, v petek pa se je zatezalo — ne vemo iz kaknega vzroka — z začetkom slovenske propovedi tja do 8. ure, dolgo po molitvah in svetih opravilih. Ali glej: vsi so čakali, nikdo ni zapustil cerkve. Ljudstvo je polnoštevilno poslušalo slovensko propoved do zvršetka. Ali sta ta dva dogodka odprla oči gosp. Jurizzi? Menda, saj je tožil in tarnal nekega dne na propovednici s solzami v očeh, češ: toliko in toliko velikanskega napora me je etalo, da sem izposloval italijansko propoved, a sedaj se propoveduje praznim klopem in stenam!

Kdor ni slep, mora videti in umeti. In gospod Jurizza menda ni slep! Ali bo odslej hotel videti in poštovati — voljo ljudstva?!

Povsod nas izzivajo. Pišejo nam: Pred časom je šel neki okoličanski posestnik na c. kr. policijski urad. Tam je naletel na nekega nadzornika (menda mu je ime Rietig), ki je, vsprejemši dotično vlogo in vidé, da je ista slovenska, poklical drugega gospoda, rekši mu v nemškem jeziku: Pojte sem vi, ki umete več — francozki!! Tako se roga go povsodi nam in našemu jeziku! Vsaj na c. kr. oblastih naj bi bilo kaj takega nemogoče. Komentarja ne pišemo, ker želimo, da si slavna oblastva naredi sama komentar.

Cikorjaško izzivajo. Pišejo nam: Dne 16. t. m. nas je šlo kakih 15. »Kolašev« po ulici Eremo proti »Loveu«. Pod vrhom smo naleteli na človeka, ki je bil nekoliko »dobro volje«. Ko je dotični slišal, da govorimo slovensko, je začel takoj zabavljati z besedami: »Sužnji naj gredo na Kras« in drugo! Sreča dotičnega cikorjaša, ki se piše za Frana P., je bila, da je gori omenjene besede slišala le četvorica mlajših izletnikov, drugače bi bil gotovo drago prodal svojo cikorijo!

Ta »grozni« junak je šel domov iskat »badil«, »da nas vse pobije« — tako vsaj se je izrazil proti domačinom! Pobral je tudi prilično velik kamen, ali rabil ga ni, kar je bila njegova sreča!

Vročekrvnemu cikorijašu svetujemo, naj nam ne hodi več na pot s takim nastopanjem, drugače ga gotovo očistimo — cikorije!

Bestijalen napad! Kje so vandali?! S Proseka nam pišejo: Na velikonočno nedeljo zvečer se je dogodil na Kontovelju drzen napad na sivolasega ter bolehnega moža, g. Jakoba Furlana s Proseka.

Omenjenega dne zvečer je Jakob Furlan, v družbi se svojim sinom, spremil svojega prijatelja, ki ga je prišel obiskat iz Trsta, do Kontovelja. Ko sta se poslovala na cesti poleg krčme kapovine na Kontovelju, hotel se je g. Jakob Furlan vrniti domov. Ali še se ni dobro napotil, ko je nakrat pridrvila iz omenjene krčme tolpa prodanih duš, naših izdajce, ki je rjové obkolila očeta in sina ter jima zaustavila pot. Ko bi trenil je stopil pred sivolasega moža neki Josip Danev, po domače »Šteganec«, ter je moža tako močno udaril s pestjo po obrazu, da se je revež zgrudil na tla; ali to ni bilo dovolj, še so hoteli poskusiti svojo surovo moč nad bolehnim človekom. Eden iz tolpe, I. Puntar po domače »Luejo«, je pristopil k možu, ki je ležal na tleh — ali ne z namenom, da bi mu pomogel, ampak da bi ga postavil kakor tarčo za drugi poskus. — Približal se mu je s hudobnim nasmehom in z besedami: »No, ali Vam je sedaj dobro!« Vzdignivši ga na to od tal, postavil je starčka ravno pred onega, ki ga je poprej vdaril. Ko bi trenil ga je le-ta zopet vdaril po glavi takomočno, da se je zopet kakor nezavesten zgrudil na tla. Sedaj je stopil drugi iz tolpe, in sicer J. Prašelj po domače »Brkinov«, ter ravno z istim hudobnim nasmehom in z istimi besedami kakor prvi vzdignil starega moža ter ga postavil zopet pred onega divjaka, ki ga je že dvakrat udaril. In zlikovec je brž vedel, za kaj gre: zamahnil je zopet ter je vdaril moža v tretjič po glavi, da se je revež v tretjič, ječaje in klicaje na pomoč, zgrudil na svoja slovenska tla.

V tem so prihiteli orožniki, ki so slišali klicanje na pomoč, očetovo in sinovo. Tega zadnjega je tolpa med tem, ko je pobivala očeta, zasramovala z vsakovrstnimi priimki. Sin ni mogel pomagati očetu proti razdivjani tolpi, če ni hotel očeta in sebe spraviti v še večjo nevarnost. Zapazivša prihod orožnikov se je tolpa razpršila na vse strani.

Iz kaknega vzroka je ta svojat napadla starega moža na javni cesti? Pripisovati moramo tako nečloveško početje le zlobnosti in poživljenju teh ljudi, katerega so se navzeli v sovražnem nam taboru, zapeljani po

onih brezverskih in breznačajnih kreaturah, katerim je glavni namen ta: kako bi trpinčili naše ljudstvo s pomočjo teh janičarjev! Ti zapeljani ljudje so res vredni svojih inspiratorjev. Oni ne poznajo Boga, ne poznajo svojega bližnjega, ne svojega rojaka, ne brata! Živijo tja v en dan kakor samopašna živina, brez vsake morale, brez vsakega višjega čuta, ki loči človeka od živali. In ti so ljudje, ki živijo pod posebno zaščito in ki po gostilnah nasprotnikov popivajo v poznih nočnih urah ter se tam pripravljajo na slična dejanja. To so ljudje, katerim dajemo potuho naši slavni mestni signori! Celó to se govori med ljudstvom, da imajo ti ljudje dovoljenje nositi strelno orožje.

Nočemo se dalje zgražati na — odnošajih, ki nam vzgajajo take ljudi in na ljudeh, ki so krivi na teh odnošajih. Izrekamo pa nado, da kazenska oblast ta dogodek na tanjko preišče ter da bo z vso strogostjo zakona postopala proti zlikovcem.

Jakob Furlan je v obče spoštovan mož. Že 13 let, odkar se je ustanovilo pevsko društvo »Hajdrih«, mu je on zvest podpiratelj ter zvest sodrudi in pevec tega društva. Ali še prej, nego je bilo pevsko društvo »Hajdrih«, stal je on v naših bojnih vrstah! Od otroških let sem, kakor cerkveni pevec, bil je tudi vedno navdušen narodni pevec.

Možu je nad 60 let; družina je vbozna in to vsled mnogih nezdod, posebno pa vsled nestalnega zdravja gospodarja in vsled pogostih boleznih v zadnjih časih. Sin njegov Martin je na učiteljsku v Kopru kakor učiteljski kandidat.

Nečloveški vdarec provzročili so vbojemu možu, razun notranjih poškodovalj, več oteklina na obrazu, posebno pa ob sencih, prav blizo očesa.

Ne moremo se dovolj zgražati na tem nečloveškem činu podivjane za — lege ter najti primernih izrazov, da bi zamogli dovolj izraziti svoje ogorčenje nad tako brutalnostjo. Gosp. Jakobu Furlanu pa bodi izrečeno pomilovanje ter naše popolno zaupanje.

He, kje ste vi vsi, »Piccoli«, »Seccoli« in »Indipendenti«, ki ste te dni toliko govorili o »vandali«?! Kje ste, da bomo čuli, kako sodite o svojih divjakih, ki se ne pregrešajo le na mrtvem imetju, ampak so nevarni življenju ljudi?! Oglasite se in govorite, in obsodite enkrat — ako imate še kaj poštenja, tudi one iz — vaše lastne šole!

Na delu je ponesrečil včeraj 19-letni mašinist Hugo Gaudenzi: desno roko je dobil med dva cilindra v stroju, ki sta mu jo strašno zmečkala. Na rešilni postaji so mu podelili prvo pomoč.

Z voza je padel na proseški cesti finančni uradnik Adolf Kristijan ter se težko ranil na levi nogi. Spravili so ga v bolnišnico.

Lastno mater je okradel 14-letni Josip P. iz ulice Romagna. Nedavno ga je bila mati malo strožje kaznovala. Vsled tega je fant izginil ter se potepal po mestu, dokler ga niso aretirali ter zaradi vlačugarstva zaprli za 6 dni. Ko je prestal kazen, se je vrnil domov, pa ne po navadni poti, ampak čez streho hiše, kjer je stanovala mati; razbil je okno ter odnesel materi zadnje novčice — 7 kron. Mati je dogodek javila redarstvu ter prosila, da pokvarjenega sina zaprejo v kako pokorilnico.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri jutraj 8.4, ob 2. uri popoldne 11.2 C. — Tlakomer ob 7. uri jutraj 760. — Danes plima ob 11.54 predp. in ob 10.39 zvečer; oseka ob 5.14 predp. in ob 4.46 popoldne.

Dražbe premičnin. V četrtek, dne 19. aprila ob 10. uri popoldne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulice Ghiacceria št. 6 in ulica Madonna del Mare 2, stolice; v Barkovljah 298, ladija, vrv, vino in kolo (bicikel), samotežni (grua); v Rocolu 507, hišna oprava; ulica Acquadotto 48, hišna oprava; ulica Pondares (krčma »All' operaio«), oprema za krčmo; Corso 22, kože, usnje in elastike za čevlje; Risorta 1, konji.

Posvetovanje. Podpisani vabi vse člene »Delavskega podpornega društva« na posvetovanje za sestavo novega odbora. Občni zbor je pred vrati, (isti bo dne 6. maja) in ni torej, da bi še zgubljali čas. Pridite prav gotovo v nedeljo 22. t. m. ob 4. uri popoldne v društvene prostore.

Anton Čevna, načelnik nadzornikom.

Vesti iz ostale Primorske.

× Imenovanje v finačnistiki. Predsedništvo c. kr. finančnega ravnateljstva v Trstu je imenovalo davčnega oficijala Frana Viktorija in Josipa Sfilgoia oficijali v X. razredu, poslednjega začasno: ter začasnega davčnega pristava Davida Kukanicha in davčnega vezbenika Ernesta Andrejčiča in Josipa Poli pristavi v XI. razredu, poslednje imenovanega začasno.

Vesti iz Kranjske.

* V ljubljansko dež. bolnico je bile minoli mesec vsprejetih 722 bolnikov, vseh skupaj pa je bilo 1802. Od teh je bilo ozdravljenih 372, zboljšanih 196. Koncem meseca jih je v bolnici ostalo 418.

* Brv čez Savo namerjajo zgraditi pod Kamno Gorico.

* Povodenj. Krka je tako narasla, da so se dne 13. in 14. t. m. v čolnih vozili po Kostanjevici. Preplavljene so vasi Zameško, Meršečja vas in Hrvaški brod.

* Zopet nesreča o streljanju s topiči. Na Velikonočno nedeljo sta kovač A. Strajnar in njegov vajenec Angelj s tovariši v Št. Rupertu na Dolenjskem streljala s topiči. Ko je Strajnar usipal smodnik, se mu je isti užgal in ga na obrazu in desni roki močno opalil, da so ga morali prepegljati v bolnico.

* Zdravišče v Toplicah pri Novem mestu se 1. maja slovesno otvori. Knez Auerspergov o skrbištvu je dozidalo ondi krasno poslopje z najfinjšimi stanovanji za goste in z elegantnimi restavracijskimi prostori.

* Gozd na strehi. »Slovenec« poroča iz Orehovec dne 13. aprila, da pri posestniku Janezu Jesenšku v vasi Orehovec št. 11, raste na hišni strehi šest dreves, in sicer: tri smreke in trije borovci. Največa smreka raste že devetnajsto leto in je velika 3 in pol metra; deblo pa ima v premeru 11 cm. Najmanjši borovec je 1 meter visok. Korenine se ovijajo okrog špirovec.

* Državna podpora. Kakor posnemljemo iz »Slovenca« je dobil včeraj državni poslanec g. Ig. Žitnik od ministerskega predsednika dr. Körberja obvestilo, da je ministertvo za poljedelstvo dovolilo 8000 kron državne podpore za nakup sadnega drevja onim notranjskim občinam, katerim je minolo zimo žled polomil sadno drevje. Dalje pa vlada bodočo jesen dovoli tudi primerne denarne podpore onim revnim posestnikom, ki bi vsled navedene nezdode trpeli občutno pomanjkanje. Treba torej počakati jeseni, da se bo videlo, ali in koliko polomljenega drevja se obraste in vzdrži. Tudi deželni zbor kranjski bo, kakor se čuje, dovolil znatno svoto za nakup drevja. (Kaj pa je s podporami ljudem na Goriškem in v Istri, kiso trpeli grozno škodo ob isti elementarni nezdodi?! Uredništvo).

* V Ameriko se je meseca marea iz litijskega okraja odpeljalo 25 oseb.

* Prostovoljno se je zglasil na sodniji v Zagrebu Gabrijel Jurič, ki je letos o svečnici napadel orožnika Kozaka iz Cerrova, ga težko ranil in mu vzvel orožje. Gabrijel Jurič je namreč kradel les v Gorjancih in ga je omenjeni orožnik prijel ter ga hotel izročiti sodniji, a isti ga je na potu napadel, kakor opisano, ter potem ušel. Novomeška sodnija se je obrnila na Hrvatsko za izročitev Juriča.

Vesti iz Štajerske.

— Umrl je v Mariboru dne 13. t. m. v 83. letu svoje dobe monsignor Ignacij Orožen, stolni prošt, zlatomašnik, protonotarij apostolski in vitez reda železne krone III. vrste.

Književnost in umetnost.

„Jakob Ruda“.*

V Ljubljani, 5. aprila 1900.

B—E l. — »Nemo propheta in patria«. — Bojazen me je morila in mi legala na srce z uprav neotresljivo silo, ko sem hitel k premieri Ivan Cankarjeve tridejanske drame »Jakob Ruda«, bojazen, ki je bila deloma tudi upravičena, kajti naše domače občinstvo kaže napram izvirnim slovenskim proizvodom zlasti modernih pisateljev, kaj rado svojo

* Ta razprava nam je došla takoj po prvi predstavi te drame, a nismo je mogli pricbíti dosedaj radi važnih dogodkov zadnjih dni.

Uredništvo.

rihje-mrzlo kri in jih gleda le z meglenimi, blaziranimi, prozaiškimi očmi... česar ne najdeš nikjer drugod, vsaj v toliki meri ne!

Kljubu temu, žalibog, do cela resničnemu dejstvu se je Cankar iz drznega boja radi neosnovanih predsodkov vrnil zmagovito s svojim dramatiškim prvenecem; pokazal je svojo svežo, ustvarjajočo duhovitost, razgrnil pred našimi radovednimi očmi svoje originalne misli, jih povezal s svetlim, slikovitim jezikom kakor spreten umetelni vrtnar veže vonjave rožice s prazničnim trakom, in je s tem okrasil na vse časten način slovensko Talijo!

Cankar slika nekam ibsenški temno svojega junaka Jakoba Rudo, posestnika na Drenovem; mož je blizu materialnega poloma in duševnega propada. Ruda sam pravi: »Živel sem veselo po svetu, uničil s tem svojo ženo in zapravil svoj dom: moj dom me ni hotel več poznati; pričel se je rušiti nad menoj, — jaz pa se nisem udal tako hitro... in ko ga njegovi gladni, od teškega dela izmognjeni delavci prihajajo prosit plačila, jim vspričo hčerke Ane in sestre Marte kar naravnost pravi, da nima niti toliko, da bi njih otrokom kupil bonbonov!

»Moja duša«, pravi dalje — »je blatna; zdi se mi, da se mi pozna hudodelstvo na obrazu; grešil sem s hladnim razumom — neprestano; vsaki dih mojih prsi je bil greh in kakšni bodo moji zadnji dnevi, je v božjih rokah!«

In ta greh, da je uničil svojo plemenito ženo Marijo, zapravil sebi, hčeri in sestri dom, ga nadleguje, muči in trapi hipec za hipec; slaba vest mu ne da več miru in pokoja, — minoli dnevi hodijo krog njega kakor mrliči s širokim smehom in temnimi očmi; on pa noče gledati, kako se zruši zadnji zid njegovega doma. Spoznal je, da ga čakata le sramota in uboštvo; edino rešitev vidi v smrti, ki je »superlativ zemeljske sreče«!

Tetka Marta skrbi s pravo sestrsko ljubeznijo za svojega brata ter giba noč in dan, kako bi rešila brata in dom. Zato nagovarja bratovo hčer, Ano, — deloma tudi iz osebnega egoizma — naj se omoži z Brošem, bogatim trgovcem in podjetnikom: svetuje ji: »pomisli, to je potrebno, to je tvoja dolžnost —, srečna boš z Brošem«; ob enem pa pravi, da bi sama ne imela težke vesti, »delaj svobodno, ne misli na očeta«, — »če misliš, da ne boš srečna; o saj boš srečna, pozabi na — Dolinarja, on je umetnik: ko se te bo naveličal, te odslavi! Rešen bo dom, in prične se veselo življenje«...

Ta Martin egoizem je pa tudi do cela naraven in razumljiv, kajti le s težko bi se ločila od doma ter šla v svet za — kruhom!

Posledice Rudinih grehov občuti britko tudi njegova hči, Ana, dobra in plemenita duša par excellence!

Tudi ona mora gledati z odprtimi očmi, kako neotresljive sile tresejo in rušijo lišajasti zid in črvice tramove očetovega doma dan za dnem hujše; sama dobro vé, da nihče drugi nego le ona more oteči očeta sramote in uboštvu in dom propada. Uda se torej v svojo usodo in je pripravljena žrtvovati svoje življenje, »družega« — pravi sama — »nima«, samo da bo imel njen oče dom, da ga ne bodo izganjali na cesto, da bo imela njena tetka Marta moderne toalete, kočije in konje... (Zvršetak pride.)

Razne vesti.

Grozen dvoboj se je vršil, kakor poročajo iz Palerma, v predkraju Brancaccio mej dvema možkima, ki sta sploh na jako slabem glasu. To sta neki Pirrone in neki Santi. Vzrok groznemu dvoboju na življenje in smrt je bila neka ženska oseba. Imenovana dva sta se podala na oddaljen kraj za neki zid ter sta tamkaj — brez vsake priče — telo od telesu suvala drug proti drugemu z 20 cm. dolgimi noži. Strastno sta se borila ter se dobesečno preluknjala drug drugega. Pirrone, ki je dobil že nad dvajset sunkov, je bil končno zadet v srce in se je mrtev zgrudil na zemljo. Santi-ja, ki je bil tudi težko ranjen, o čemer so pričale močne krvave sledi na potu, kjer je ubegel, dosedaj še niso našli.

Brzobjavna poročila.

Sretovna razstava v Parizu.

PARIZ 17. (K. B.) Včeraj je vrsta oficijelnih svečanosti ob otvoritvi razstave pričela z dnevem predsednika Loubeta, na ka-

teri je bilo povabljenih 260 gostov. Navzoči so bili: nunej Lorenzelli, poslaniki avstro-ogerski, nemški in italijanski, angleški, španjski, ruski, turški, Zedinjenih držav, vsi diplomati, predsednika francoskega parlamenta, ministri, načelniki vojnih in civilnih oblasti, občinski svetniki, sodniki, mnogo poslancev in senatorjev, ter odposlanci tujih držav in drugi dostojanstveniki. Po dnevju je bilo vsprejemanje v dvorani elizeja, koncert in ples. Loubet se je delj časa razgovarjal s poslaniki in odposlanci iz inozemstva ter se je zahvalil generalnim komisarjem za njih sodelovanju o razstavi.

PARIZ 17. (K. B.) Predsednik republike Loubet je danes predpoludne obiskal v spremstvu trgovskega ministra Milleranda in ministra za vnanje stvari Delcasséja rusko razstavo na Trocaderu. Predsednika sta sprejela ruski poslanik in ruski generalni komisar. Poslanik je spremljal predsednika po razstavi, dočim je ruska godba svirala »marseillaiso« in rusko himno. Obhod je pričel pri svečani dvorani, v kateri se nahaja zemljevid Francije. Ta zemljevid je iz marmorja, a mesta so označena z zlahtnim kamenjem. Poslanik je izjavil predsedniku, da ponuja car ta zemljevid francoski vladi v spomin. Loubet se je zahvalil na tem novem dokazu prijateljskih vezij, ki združujejo oba naroda. Potem si jo predsednik ogledal rusko vas.

Anarhistično gibanje na Italijanskem.

RIM 17. (K. B.) Glasom vesti iz Ankone so tamkaj prišli na sled anarhičnim naklepom. Redarstvo je zaplenilo kompromitujoča pisma, došla iz Pariza in Amerike, ter je zaprlo mnogo oseb.

Turčija in Zedinjene države.

LONDON 18. (K. B.) »Reuter« javlja iz Washingtona včerajšnjega dne: Diplomatične zveze med Zedinjenimi državami in med Turčijo so zelo napete, ker sultan še sedaj, po 16 mesecih, ni izpolnil obljube, da bi ameriškimi misijonarjem plačal odškodnino v znesku 90.000 dolarjev za lastnino, uničeno jim za časa armenskih nemirov. Ker je diplomacija, kakor videti, izerpila svoje pripomočke, pošlje brzokone državni tajnik Hay turškemu poslaniku njegove pooblastilne listine.

Vojna v južni Afriki.

Ujeti Boerci na otoku sv. Helene.

Sv. HELENA 17. (K. B.) Danes so izkrenali prvo skupino ujetih Boercev. Spravili so jih v taborišče pri Deadwoodu, kjer so jih sprejeli z vojaško godbo. Ujetniki so veseli. Šest Boercev, bolnih na legarju, in devet, bolnih na ošpicah, so spravili v bolnišnico. Polkovnika Schiela so zopet izpustili iz telnjave ter ga spravili v tabor pri Deadwoodu.

Boersko odposlanstvo v Haagu.

HAAG 17. (K. B.) Boersko odposlanstvo noče povedati poročevalcem novin, s kakim namenom da je prišlo v Evropo. Dosedaj je vsprejelo le nekaj oseb, ki so neposredno udeležene na dogodkih v južni Afriki. Odposlanstvo se nadeja, da je kraljica vsprejme v avdijenci, kar pa še ni gotovo. Sinoči so bili odposlanci pri udovi prejšnjega transvaalskega poslanika. Jutri v jutro sprejme odposlanstvo nekaj oseb, ki žele z njim govoriti o nujnih vprašanjih.

Izpred Mafekinga.

LONEON 18. (K. B.) »Reuterjeve« poslovnice pri četah Plumerjevih v Gaberonesu javlja dne 6. t. m.: Sovražno topništvo pred Mafekingom ima izborna vozna živino. Maximovi topi so prirejeni na lahkih vozovih, v katere je upreženo po četvorica krepkih konj. Poslednje rekonvalescenje Angležev v okraju Marico je pokazalo, da so setve lepe ter ni verjetno, da bi Transvaalu pretila lakota.

Iz Johannesburga.

LONDON 18. (K. B.) »Times« javlja o čez Wepener iz Johannesburga dne 15. t. m.: V petek jutro je sovražnik uprizoril izpad proti levi fronti Angležev, a se je moral po večurni bitki umakniti. Ves dan je bilo okrog angleške pozicije slišati posamezne strelce.

Izpred Wepenera.

LONDON 18. (K. B.) Roberts brzojavlja iz Bloemfonteina včerajšnjega dne: Angleži pri Wepeneru so še vedno obkoljeni od Boercev, vendar napadi niso hudi, ker se sovražnik boji, da bi se mu pretrgalo zvezo. Angleži se bližajo od dveh strani, čez Reddersburg in Ruxville, da osvobodijo Wepener. O zopetni osvojitvi Ruxville dne 15. t. m. so se Boerci umaknili. General Brabant je dal aretirati važnih oseb.

Trgovina in promet.

Poziv na posvetovanje o streljanju proti toči.

V 4. številki letošnjega »Kmetovalca« je gospod doktor Vošnjak, ki že več let pridno opazuje streljanje proti toči, nasvetoval, naj se koncem aprila ali prve dni maja skliče kje na Kranjskem shod, na katerem naj bi se kolikor mogoče pojasnilo streljanje proti toči, kakor se je to lansko jesen zgodilo v Casale-Monferato v Gor. Italiji.

Deželni odbor Kranjski je kakor lansko leto tudi letos dovolil 2000 kron podpore za streljanje proti toči, in upati je, da tudi vlada dovoli enak znesek. Vsled tega so se začele občine zglasiti za to podporo ter naročiti razne strelne priprave. Ali naročniki se ogrevajo za različne strelne priprave, bje se nekak boj za priprave Ungerjeve na eni in Greinitzevih nečakov na drugi strani. Pač težko je določiti, katere priprave zaslužijo prednost. Postopati pa moramo v tem prepornem vprašanju kolikor mogoče sporazumno. Tu gre za izdatek ter za uspeh. Sedaj še le poskušamo in ne moremo prav nič določene reči.

Unger proslavlja svoje priprave kakor najboljše in najpripravnejše ter graja Greinitzeve, Greinitz pa dela nasprotno. Unger trdi, da se z njegovimi sedaj zboljšanimi nastavki in topiči dosežajo isti ali celo še boljši vspehi, nego z Greinitzevimi 3—4 m visokimi nastavki in 40 cm globokimi topiči, v katere se vsuje le 150—180 gr smodnika, dočim Unger jemlje le 50—80 gr. Kakor nov izumitelj dobrih strelnih priprav je nastopil tudi Rebek iz Celja, ki tudi trdi, da njegove priprave prekašajo vse dosedanje.

Ker se letos na Kranjskem nakupi mnogo novih priprav, zato je z ozirom na nejasne razmere med temi tvrdkami neobhodno potrebno, da se mi sami osebno prepričamo o dobroti raznih priprav. Podpisane sem meseca februarja prisostvoval strelnim poskusom z različnimi topiči in nastavki na Štajerskem. Te poskuse je napravila tvrdka Greinitzevi nečaki, in vsi smo se prepričali, da so njih priprave v mnogem prekosile Ungerjeve; poslednji pa sedaj trdi, da so že na teh poskusih zlorabljali njegove priprave.

Neobhodno potrebno je torej, da si sami naredimo svojo sodbo s poskušnjo raznih priprav na svojih tleh. To smatram za jako umestno tembolj, ker mi je na tem mnogo ležeče, da se res plodonosno nalože velike svote, ki se letos izdajo v ta namen.

Zato se obračam tem potom do vseh č. gg. vinogradnikov in drugih interesentov na Kranjskem in sosednjem Štajerskem, kakor tudi na Primorskem, s prošnjo, naj se udeleže shoda o streljanju proti toči, ki se bo vršil v Krškem, in sicer 2. nedeljo po Veliki noči, t. j. 29. aprila. Spored posvetovanju pridobijo razni listi.

Zborovanje bo v šolskem poslopju Strelni poskusi z raznimi pripravami se bodo vršili na planem, kjer bo napravljeno posebno strelišče. Strelni poskusi se bodo nadaljevali še drugi in morda tudi tretji dan. Oni gg. ki nameravajo na tem shodu poročati, naj blagovolijo to sporočiti podpisaneu.

Ob enem s temi strelnimi poskusi se bodo tudi preskušali razni žveplasti mehovi, in sicer v tamošnjih vinogradih.

Fr. Gombač,

dež. vin. potovalni učitelj za Kranjsko v Ljubljani

Avstro-ogerska banka.

Generalni svet avstro-ogerske banke se bo v prihodnji seji dne 26. t. m. bavil z vprašanjem denarnega trga in z obrestno mero. Kakor kaže sedanji položaj na denarnem trgu, bo težko mogoče, da bi avstro-ogerska banka že sedaj mogla znižati obrestno mero.

Izžrebane srečke

srbskega 2% posojila z leta 1881:

Serijski št.	Štev.	Dobitek
1182	11	10.000
3926	13	3.500

Setve in žitni trg.

Tudi prošli teden je bilo vreme nestalno. Zlasti na Češkem je zopet zadrževalo sejanje ter bo tamošnja žetev vsekako za štiri tedne kasneja nego druga leta. Tudi na Ogerskem ozimina ne uspeva tako, kakor bi trebalo. Vse to je uplivalo na položaj na žitnem trgu ter je na Dunaju cena pšenice poskočila za jesen za 45 h, a rži za 64 h. Cena pšenice je znašala dne 10. t. m. 8.31 kron, rži 7.38 kron. — Tudi vesti s Francozkega niso ugodne. V severni Ameriki je pričakovati, ako ne bo nagnjalo

vreme, srednje dobro žetev, in sicer po cenitvi od dne 1. t. m. 410 milijonov bušlov pšenice, t. j. 150 milijonov več nego lani. Z Ruskega še ni zanesljivih podatkov. Na južnem Ruskem je ozimina lepa. Vesti iz Romunije so precej ugodne. V Indiji bo letošnja žetev znašala le polovico lanske. Na Angleškem so z vremenom zadovoljni. Na Nemškem je dosedanje vreme brez pomena, kajti tamkaj sejejo in žanjejo najpozneje.

Obrestna mera na Francozkem.

»Journal Officiel« od dne 10. t. m. objavlja zakon o visokosti zakonitih obresti od glavnice. Glasom istega so odslej v zasebnem prometu dovoljene 4% obresti, v trgovinskem prometu pa 5%. Dosedaj so znašale prve 5%, a glede obresti med trgovci ni bilo nobene določbe.

Reka napreduje.

Dosedaj je velika tovarna za dinamit v Požunu dobivala potrebni čilski salpeter večinoma preko Trsta ali pa iz Hamburga in drugih severnih pristanišč. Sedaj pa se je posrečilo ogerski vladi, da je z olajšavami glede vožnine ves uvoz tega predmeta zagotovila reškemu pristanišču. Poraba čilskega salpetra na Avstro-ogerskem je znatna, ker ga rabijo ne le za smodnik, ampak tudi kakor umetni gnoj.

Dražba nepremičnin.

Po zahtevanju Jakoba Štrukelj, posestnika v Trebčah, zastopane po odv. dru. M. Pretnerju, bo dne 17. maja 1900 ob 9. uri predpoludne na c. kr. sodnji za civilne stvari v izbi št. 38 dražba nepremičnine tab. št. 1218 v Rojanu in posestne pravice do tab. št. 453 v Rojanu.

Nepremičninam, ki jih je prodati na dražbi, je določena vrednost in sicer nepr. tab. št. 1218 v Rojanu na 1187 K in vrednost posestnih pravic do tab. št. 453 v Rojanu 45 K.

Najmanjši ponudek znaša $\frac{2}{3}$ cenilne vrednosti, torej 821.34 K; pod tem zneskom se ne prodaje.

Trgovinske vesti.

Budimpešta 18. Pšenica za april K 7.70 do 7.71 Pšenica za oktober K. 7.88 do 7.89. Rž za april K. 6.74 do 6.76 Rž za oktober K. 6.83 do 6.85. Koruza za maj K. 5.41 do 5.42. Koruza za juli K 5.54 do 5.55 Oves za april K. 5.06 do 5.08 Oves za oktober K. 5.83 do 5.40.

Pšenica: ponudbe zmerne, povpraševanje bolje. Prodaja: 16000 met. stot obdržano. Vreme: veter, hladno.

Hamburg 18. Trg za kavo. Santos good average za maj 38.50, za september 39.50 za december 40 — za mare 40.75 Denar.

Havre 18. Kava Santos good average za mare 50 kg. frankov 46.25, za avgust 50 k. frankov 47.25.

Dunajska borza dne 19. marca.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	99.15	99.05
" " v srebru	99. —	98.95
Avstrijska renta v zlatu	98.70	98.65
" " kronah 4%	98.75	98.90
Kreditne akeije	230.20	229.90
London 10 Lsr.	242.77 $\frac{1}{2}$	242.82 $\frac{1}{2}$
20 mark	23.67	23.67
Napoleoni	19.26	19.26
100 italijanskih lir	90.40	90.40
Cekini	11.38	11.38

Izjava.

Izvedel sem, da izveste lahkomišljene osebe trosijo o meni govorice, da sem ozadnjih volitvah imel pri sebi dve glasovnici, jedno za Dollenza, drugo za Ritterja, in da sem oddal ono za Ritterja.

Pred slovenskim svetom in vzlasti pred vrliimi Barkovljani izjavljam slovesno, da to ni res.

Oni pa, ki trosijo take neresnične stvari, naj bi pomislili, da s tem le škodujejo naši narodni stvari, ker grenijo življenju ljudem, ki niso ničesar zakrivali proti koristi naroda.

Anton Znidaršič,

zidar in sodni poverjenik v Barkovljah št. 148.

Proti kašlju,
gribohu, hripavosti, upadanju glasu, kataru itd.
zahtevajte vedno

Prendinijeve paštilje

Čudovit učinek pri pekočih, govornikih, prepovednikih, učiteljih itd.

Dobivajo se v vsakih lekarnah, v Prendinijevi lekarni v Trstu in v vseh tukajšnjih boljših lekarnah kakor tudi po celi Evropi.

Odhod in prihod parnikov.

V Žavije preko Sv. Marka, Škečnja, Sv. Sobote, Milj ob 7.15, 9, 11.30 predp. 2.15 pop. Prihod 8.—, 10.— predp. 12.10, 3.25, 4.45 pop.

V Milje 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp. 2.30, 4.15 (preko Sv. Marka) 6.15 pop. Prihod 7 (preko Sv. Marka), 8, 9.30 (pošta) predp. 1.30, 3.30 (pošta), 5.30 pop. Ob ned. in prazn 8 (pošta), 9.30, 12 (pošta) predp. 3.—, 4.30, 7.15 pop. Prihod: 6.30 (preko Sv. Marka) 8.—, 9.30 (pošta) predp. 2.—, 3.45 (pošta) 6.30 pop.

V Koper 7.50 predp., 12.05 (pošta) 3.—, 4.15 (pošta) pop. Dohod 6.45, 9.— (pošta) predp. 1.30, 3.— (pošta). Ob ned. in prazn. 7.50 predp., 12.05 (pošta), 5.— pop. Dohod: 6.45, 9.— (pošta) predp., 4.— (pošta) pop.

V Piran preko Izole 12.30, 3.— pop. Dohod preko Izole 6.30, 7.— predp. Ob ned. in prazn.: 11.30 in opoldne. Dohod: 6.30, 7.— zjutraj (parnika „Istria“ in „Portorose“).

V Umag vsak dan razun nedelj ob 4 pop. Dohod 6.— zjutraj.

V Rovinj preko Pirana, Cittanova, Poreča vsaki pond., sredo, petek 7.30 zj. Dohod torek, četrtek, soboto ob 7. uri zjutraj.

V Pulj preko Pirane, Cittanova, Salvo, Poreča, Vrsara, Rovinja in Fasane ob 6.45 zjutraj vsak dan. Dohod 2 pop.

V Miramar 10.45 predp. 3.15 pop. Dohod 1.30 6 pop.

Prihod in odhod vlakov.

Južna železnica.

Odhod iz Trsta:

6.20 pdp. omn. Nabrežina, Červinjan, Benetke
8.— „ brzovl. Dunaj, zveza z Reko
8.25 „ omn. Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.— „ omn. Nabrežina, Videm, Benetke, Verona
9.55 „ pošt. Dunaj, zveza Budapest in Zagreb
12.45 pop. omn. Kormin, zveza Červinjan, Benetke
4.35 „ Nabrežina, Videm, Benetke, Rim
5.30 „ Benetke (via Červinjan in via Videm) Rim (via Bixij) naravnost.

6.25 „ pošt. Dunaj, zveza z Reko
8.15 zveč. brzovl. Kormin
8.15 „ Dunaj, zveza s Peštom, Reko
8.45 „ meš. Nabrežina, Videm, Benetke
9.45 „ do Mürzschlaga
6.10 „ (samo ob sredah) ekspres v Ostende

Dohod v Trst:

6.56 pdp. meš. iz Mürzschlaga, Beljaka itd.
7.33 „ iz Italije, Kormina, Nabrežine
8.45 „ brzovl. iz Kormina
9.28 „ Dunaj, zveza s Pešto, Mnihim
10.25 „ pošt. Dunaj, zveza z Reko
10.40 „ brzovl. iz Italije preko Kormina
11.20 „ omn. iz Benetk (via Červinjan)
5.35 pop. pošt. Dunaj, zveza z Gorico
7.45 zveč. omn. iz Italije preko Kormina
8.30 „ brzovl. iz Italije preko Kormina
9.— „ Dunaj, zveza z Reko
11.35 „ omn. iz Italije preko Kormina
10.38 pdp. (samo v sredo) ekspres iz Ostende

Državna železnica.

Odhod od Sv. Andreja

6.30 pdp. Hrpelje, Ljubljana, Dunaj, Beljak
8.45 „ Hrpelje, Rovinj, Pulj, Dunaj
4.50 pop. Hrpelje, Divača, Rovinj, Pulj, Dunaj
7.45 „ brzovl. Pulj, Divača, Beljak, Dunaj
2.30 „ Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Dohod k sv. Andreju.

8.05 pdp. Divača
9.35 „ Pulj, Rovinj
11.15 „ Hrpelje, Ljubljana, Dunaj
6.15 zveč. Pulj, Rovinj, Dunaj, Ljubljana
9.50 „ brzovl. Pulj, Rovinj, Dunaj
9.25 „ Hrpelje, Divača (samo ob nedeljah in praznikih).

Furlanska železnica.

Odhod iz Trziča:

7.48 pdp., 1.53, 6.25 pop. preko Červinjana v Italijo
10.42 „ in 10.48 zvečer do Červinjana.

Dohod v Trzič:

7.20, 9.45, predp., 5.48, 10.33 pop. iz Italije preko Červinjana, 1.35 pop. iz Červinjana.

!! Važno za vsakega !!

Razprodaja za neverjetno nizke cene: 12 krasnih komadov za samo

2 gld. 95 kr.

1 krasna žepna ura iz niklja Sidor-Remontoir, s pokri valom in tri-letnim jamstvom lina sekundarico in popolno izdelan stroj. (Ni primerjati onim, katere pošiljajo mnogi bazarji za poslačene.)
1 verižica za uro, sestava oklepa (na zahtevo iz niklja ali posrebrnjena).
1 krasna igla za zavratnike za gospode iz amer. double-zlata s kamni, podobnimi br-jantom.
1 par lepih zapetnih gumbov iz pravega srebra priznanega od c. kr. državnega urada.
1 par krasnih gumbov za rokave iz amerikan-skega double zlata.
1 zbirka gumbov za srajce in ovratnike iz amer. double-zlata (5 komadov).
1 elegantno, novoiznajdeno toaletno pomanjše-valno zrcalo. (Novost)
Dokler zaloga obstoji, razpošiljam teh 12 ko-madov proti povzetju ali proti pošiljati denarja pri naročilu za samih gld. 2-95. (Sama žepna ura iz niklja Anker-Remontoir stala je prej 5 gld.) Kar ne ugaja, sprejema v teku 8 dni radovoljno nazaj

E. Holzer
zalagatelj zveze c. kr. avstrijskih državnih uradnikov in zaloga ur in zlatenine na debelo.
Krakovo — Stradam 18. — Krakovo.
Ilustrovani ceniki gratis in franko.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu šte. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in facon, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitiga železa, vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

Najboljše berilo in darilo
je vsestransko jako pohvaljena
„Vzgoja in omika ali izvir sreče“

(neobhodno potrebna knjiga za vsakega človeka, ka-teri se hoče sam lahko in hitro navaditi vsega potreb-nega, da more sebe in druge biaziti in prav olikati) ter se dobi za predplačilo 1 gld. 50 kr., po pošti 10 kr. več, ali proti po štemu povzetju pri **Jožefu Valenčiču na Dunaju III., Steingasse N. 9 I. St., Th. 10.**

Založnik ozir. prodajalec je voljen vrniti denar, ako bi mu kupec poslal knjigo še nerazrezano in čisto v treh dneh nazaj. Cena je skrajno znižana, knjig je malo več.

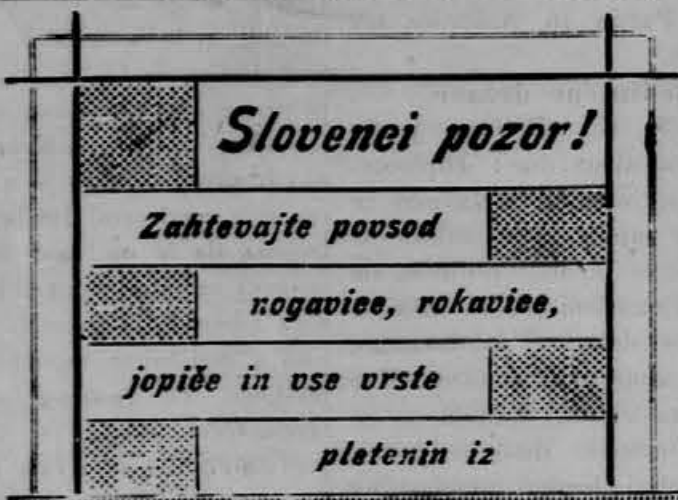
Costilna

Andemo de Franz

Via della Geppa št. 14.

joči izvrstno belo vipavsko ter istrsko in dalmatinsko črno vino. Dobra kuhinja, do-mače klobase. Gostilna je odprta vedno do 1. ure popolnoč. Za obilen obisk se priporoča

Jožef Furlan.

D. Hribar-jeve tovarne

To domače blago je
trpežno, ceno in se
kosá z vsakim drugim
izdelkom bodisi ka-
tere koli konkurence.

Slovenski trgovec.

Glas gre po deželi

da so so testenine iz Prve kranjske tovarne testenin Žni-deršič & Valenčič v Il. Bistrici priljubile v vsakej rodbini, kjer so se pokusile. Makaroni, fidelini in razne vloge so zanesljivo pravi le v kartonih po 1/2 kg. z zgornjo firmo.

Kwizd^{ov} Kornenburški prašek za krmljenje živine

Veterinarno - dietetično sred-stvo za konje, govedo in ovce. Rabilen skoro 50 let že v mnogih hle-vih, kedar živina noče rada jesti, kedar slabo prebavlja v zboljanje in pomno-žitev redilnosti mleka pri kravah.
Cena 1/2 skatljica kron 1-40. 1/2 skat-ljice 70 stot. Pristen je le se zraven stoječo varnostno znamko ter je na prodaj v vseh lekarnah in drogerijah. Glavna zaloga

Fran Ivan Kwizda,

c. kr. avstr. ogerski, kralj. rumunski in knežje belgaraki dvorni zalagatelj. Okrožni lekarnar, Kornenburg pri Dunaju.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena premirno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticiptnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8
Zaloga vsakovrstnih vin in butelj. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Pirih Ivan ulica Media št. 3., toči črna in bela vina in pivo prve vrste kuhinja izvrstna, cene zmerne.

Lozić Jurij Androna S. Lorenzo za ma-gistratom. Zaloga pristnega dalmatinskega vina po najnižjih cenah. Razprodaja od 5 litrov naprej. Na zahtevanje se pošilja na dom in na deželo

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2., toči istrsko, dal-matinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivo vsaki čas mrzel jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsako-vrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pe-karna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejema tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Ivan Pahor ulica Conti št. 2 ima veliko pekarno in sladčičarno 3 krat na dan svež kruh. Prodajalnica moke ter sprejema naročbe za vsakovrstno fino pečivo za bližajoče se praznike ter druge svečane prilike. Se priporoča cenji trgovcem za zalaganje kruha. Cene zmerne postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarn. »Commercio« in »Tedesco« ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slo-venski in mnogi drugih časnikov.

Trgovci.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13 prodajalnica vsakovrstnega manifakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Assicurazioni generali V TRSTU.

(Društvo ustanovljeno leta 1831.)

To društvo je raztegnolo svoje delovanje na vse veje zavarovanja, posebno pa: na zavarovanje proti po-žaru, zavarovanje po morju in po kopnem odposlanega blaga in zavarovanje na življenje.

Društvena glavnica in rezerva dne 31. decembra 1893. gld. 58,071,673-84
Premije za poterjati v naslednjih letih 30,541,700-64
Glavnica za zavarovanje življenja do 31. decembra 1894. 169,929,625-03
Plačana povračila: a) v letu 1894. 9,737,614-48 b) od začetka društva do 31. decembra 1894. 292,401,706-51
Letni računi, izhaz dosedaj plačanih odškodovanj, tarife in pogoje za zavarovanja in sploh vsa natanj-neja pojasnila se dobe v Trstu v uradu društva: Via della Stazione št. 8 1/2 v lastnej hiši.

Varstvena znamka: SIDRO.

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo dobiva se po 40 novč., 70 nvč. in 1 gld. po vseh lekarnah. Zahteva naj se to splošno priljubljeno domače sredstvo vedno le v origin. steklenicah z našo varstveno znamko „sidro“ iz Richterjeve lekarne ter vzame previdnostno samosteklenice s to varstveno znamko kakor or-ginalni izdelki.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi. Elizabetne ulice 5.

Naznanjam slavnemu občinstvu, da sem odprl svojo

kovačnico

združeno z mehanično delavnico za stroje v izdelovanje acetilenskaga plina.

Autorizovani inštalater zapeljavanje vode in acetilenskaga plina.

Priporočam se Vam kot okoličan za mnoge naročbe.

Ivan Krstnik Laurenčič
ulica Commerciale 11.